

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE

F. K. Kocserga

Talajvédő fásítási munkák az üzbéki szoc. szovjet köztársaságban. (Ljesz i Sztyepj 1949. 6. sz.)

Üzbekisztán, lefolyás nélküli zárt medencét alkotva, Közép-Ázsia kellős közepén terül el. A köztársaság területe földtani és földrajzi szempontból a legváltozatosabb képet mutatja.

A víz erős lemosó hatása a hegyi körzetek talajainak elszegényedésére vezet. Ez a folyamat főleg a 25–30°-os meredekségű, mezőgazdaságilag művelt oldalakon fejlődik ki erősen.

A felszíni lefolyás összpontosulása következtében a talajle mosás kimosásba megy át. A hegyekben képződött vadpatakok nagy nemzetgazdasági károkat idéznek elő. Az erősen lemosott területek a mezőgazdasági művelés számára teljesen veszendőbe mennek.

Üzbekisztán tervszerű fásítását csak a Nagy Októberi Forradalom után kezdték meg. 1924-ben indultak meg a fiatal köztársaságban a homokkötési és 1927-ben a vadpatakszabályozási munkák.

Ezek a vidék vízgazdálkodásának megjavítására, az erózió elleni harcra és a vízmosások megkötésére irányuló munkák gazdasági és erdő-

telepítési vonalon folynak. A gazdasági intézkedések sorába tartoznak: a növények természetes felújulásának elősegítése, a legeltetés szabályozása és a rétek javítása, a Viljamsz-féle talajerőgazdálkodási (fűves vetésforgó-) rendszer bevezetése, az évelő füvek meghonosítása stb. A vízmosáskötési műszaki munkák pedig a vízmosások lejtős oldalain és medreiben végzendő szabályozási munkából állanak. Az oldalakat terraszírozzák, sáncolják, a medrekben pedig gátakat építenek. Abban az esetben, ha a vadpatakok káros hatását nem lehet megszüntetni a vízgyűjtőszakaszon, akkor a hordaléklerakó szakaszon hajtják végre a szükséges védőintézkedéseket (hordalékfelfogó aknákat, terelőtöltéseket, surrantók építése, a túlfolyó víznek áttelelése az egyik vízgyűjtő területre a másik vízgyűjtő területre, csövezés stb.). A fásítás pedig kiterjed mind a terraszírozott, mind pedig a terraszírozatlan oldalakra, valamint a medrekre is.

Üzbekisztán viszonyai közepette az erdőknek rendkívül nagy talajvédő és gazdasági jelentőségük van.

A védőintézkedések tervezése során az intézkedéseket az egyes körzetekre nézve úgy kell megválasztani, hogy azok a szükséges talajvédő hatáson kívül a legnagyobb gazdasági eredményt is szolgáltassák.

H.

KÜLÖNFÉLÉK

AZ ÖNKÖLTSÉGCSÖKKENTÉS KÉRDÉSE AZ ERDŐGONDNOKSÁGOKNÁL

Madas László

(Nagykovácsi)

Cikkem célja, hogy az erdőgondnokság dolgozóinak, akik a tulajdonképpeni üzemi munkát elvégzik, megvilágítsam és rendszerezem azokat a lehetőségeket, feladatokat, melyek az ő munkakörükben e kérdéssel összefüggnek.

Valamely elvégzendő munka önköltségesökkenése a következő tényezők helyes kialakításával érhető el: 1. A munka termelékenységének fokozása, 2. Selejtezőkés. 3. Takarékoság.

Sohase felejtjük el, hogy az önköltségesökkenést csak a vezetés és a dolgozók legszorosabb együttműködése biztosíthatja.

1. A munka termelékenységének fokozása.

A tőkés társadalmi rendben igen egyszerű módon vélték elérni ezen alapvető fontosságú kérdés megoldását: használjuk ki a munkás munkarejét a lehetőségek végső határáig, akár a munkaidő felemelésével (14–16 órás munkanapok), vagy hasonló rendszerek bevezetésével. A szocialista társadalomban megváltozott a dolgozónak a munkához való viszonya, mely körülmény lehetővé teszi olyan módszerek kialakítását az önköltségesökkenés terén, mint: a) a munkafolyamat szakszerű és szabatos megszervezése és annak következetes végrehajtása; b) új és jó szármok és gépek alkalmazása; c) a munkaverseny; d) újí-tási mozgalom; e) új szocialista munkaerőkölés.

Ad a) Amíg az ipari termelésben nagy könnyebbséget jelent a gyártási menet precíz kidol-

gozása és annak következetes betartása, a szakmunkásoknak már meglévő csapata, az időjárás viszonyltságaitól való igen kismérvű függés, valamint a munkának aránylag kis területre való összpontosítása, addig az erdőgazdaságban ezen adottságok hiánya, illetve ellenkező irányú fejlődése gátolta e faktor helyes kialakítását. Mi a helyzet ma az erdőgazdaságban e téren? A kollektívszerződés időnormái, a már kialakult általános és helyi teljesítménynormák lehetővé teszik az erdőgondnok, illetve védkerületvezető számára, hogy pontosan megállapíthassa a kérdéses munkafolyamat részlelmunkáinak időszükségletét. Ennek alapján megszervezhető a részlelmunkák legcélszerűbb, leggazdaságosabb egymásbakapcsolódása, valamint a pontos munkaerőszükséglet. A teljesítményi lehetőségek helyes felismerése, ezek állandó vizsgálata és az ezeken alapuló munkaerőgazdálkodás megszervezése egyik legfontosabb záloga a kérdés helyes megoldásának. (Gyakorlati példát a mesterséges erdőítés köréből veszek. A feladat volt egy rosszul felújult sarj fiatalos pótlása lejtős oldalon, között agyagtalajon. A felújítás két éves hegyijuhar-csemelékkel történt, melyek főgyökérzetét visszametszettük. A rendelkezésünkre álló időnormák alapján beosztásunk a következő volt: két gödörásó és egy ültető képezett egy erdőítő csoportot. A teljesítmény 450 darab volt egy-egy munkanap alatt.